חוט של זהב

خيط من ذهب

חוט של זהב

خيط من ذهب

חוט של זהב ◆ מרץ 2013
מיכאל ונטע אלקיים
קטלוג

1	עריכה לשונית עברית: עדי גורבט	1
2	תרגום לאנגלית: עידן פינק, נטלי חזיזה	2
3	תרגום לערבית: מונדר מונדר	3
4	עריכה לשונית ערבית: עבדלילה אל מניעי	4
5	צילום: עמית חי כהן	5
6	צילום הגרפיטי: סופי ברזון מקאי	6
7	עיצוב גרפי: סטודיו גרוטסקה	7

תודות מיוחדות:
לנעמי טנהאוזר, אלון הרשקוביץ, קובי אלקיים,
אלעזר מכלוף, איתן הורוביץ, לזהר (אמא) אלקיים,
סטודיו 'אריחים' ורה ודפנה, בן נתן

خيط من ذهب ◆ آذار ٢٠١٣
ميخائيل ونطع الكيام
كتلوج

1	تنقيح لغوي عبرية: عدي جوربط	1
2	ترجمة لنجليزية: عيدان فينك, نتالي حزيزة	2
3	ترجمة للعربية: منذر منذر	3
4	تنقيح لغوي عربية: عبدالإلاه امنيعي	4
5	تصوير: عميت حاي كوهنين	5
6	تصميم الجرافيك: ستوديو "جروتسكا"	6

شكر خاص الى:
نعومي طنهاوزر, ألعازار مخلوف,
كويي الكيام, ايتن هوروفيتس,
والى زوهر الكيام (امي)

פחד החללים החסרים

◆

זיוה ילין

כשפניתי לנטע אלקיים בבקשה להציג בגלריה בבארי, היא ידעה שהתערוכה תהיה משותפת לה ולאביה, מיכאל אלקיים. הקשר המשפחתי, המסורת המרוקאית והיהודית, סיפורי המשפחה, הסבא והסבתות משני הצדדים, המנהגים, הסמלים היהודיים וביתם בנתיבות, עיירתו של הבאבא סאלי - כל אלו משתקפים בעבודות. אך יותר מכל חולשות על התערוכה ומעצבות אותה הדמויות החסרות בה, רוחות הרפאים של המשפחה - אביו של מיכאל אלקיים ואחיו.

האח הגדול שנפל בקרב, היה האמן של המשפחה. הוא עסק במלאכות הגילוף והפיסול. ידי זהב היו לו. עם מותו המשיך מיכאל את דרכו. מיכאל אלקיים עוסק עד היום באמנותו, ואף מלמד אמנות בבית הספר בשדרות. הוא יוצר בחומרים שונים: עץ, יציקות אלומיניום, הדפסי משי. הוא יוצר כרזות, גלוויות מניאטוריות, דקופאז'ים, שטיחים, כלי יודאיקה, הגדות של פסח, ברכות ופלקטים, כל זאת בסגנון היודאיקה הייחודי שפיתח במשך השנים.

בגלריה תלויות העבודות בצפיפות שמזכירה את החלל הקטן והדחוס שבו עובד מיכאל בביתו. הכמות, הגודש, הצבעוניות, פרטי הפרטים, האובססיביות של העשייה המתמדת לאורך השנים, כמו באים לחפות על החסר העצום שעליו לא ניתן יהיה לעולם לפצות.

עבור נטע תהליך העבודה על התערוכה הוא חיפוש דרך להגיע אל אביה. היא בוחנת את עצמה אל מול זהותו של אביה: התפיסה שלו את הדת מול תפיסתה שלה והסגנון האמנותי שלה מול שלו.

קשר חדש הולך ונרקם ביניהם, קשר עדין רקום בחוט של זהב: דיוקנאות המשפחה שלו לצד אלו שלה, פורטרט עצמי שלו בצעירותו לצד אלו שלה, קופות הצדקה שלו שעליהן ציירה את האמירות החברתיות שלה, הציורים שלה עם טיפול ועיטור אורנמנטי שלו. נטע ומיכאל אלקיים מאפשרים זה לזו וזו לזה לצייר על ציורו של האחר, לשאול דימויים ולטפל בהם, לנכס כל אחד לעצמו משהו משל רעהו. הם יוצרים על הקיר הגדול בגלריה גרפיטי יודאיקה מהדימויים של שניהם יחד. קשר המכחולים, הדימויים והאיקונוגרפיה המשפחתית, יוצר זרימה שהיא מעבר למילים, נרקם בתוך החלל, ובא לגשר על הפער - למלא את פחד החללים באהבת אב ובת.

נטע

אבא הוא אמן יודאיקה.

ביצירותיו ניכרת הזיקה לעבר: הן מאוירות על יריעות קלף אמיתי, בסגנון נאיבי ססגוני בצבעי טמפרה.

מזכירות כתבי יד עתיקים מימי הביניים, כמו גם אמנויות שהתפתחו תחת השפעת האיסלאם, עתירות אורנומנטיקה, סמלים מקודשים, בעלי חיים ועוד...

לא תמיד היה זה הסגנון של אבא, הדרך לשם עברה תחנות שונות. כמוני, אבא עסק בתחילת דרכו בהסטוריה המשפחתית ובנושאים פוליטיים, מצוירים בשמן על בד, בדיו על נייר, בסגנון פיגורטיווי, מחקה את המציאות.

בחירתו להיות אמן יודאיקה בסביבה אמנותית ישראלית חילונית, המסרבת לקשור את יהדותה לאומנותה, הפכה אותו לחריג בקרב חבריו האמנים. אמנותו לא התקבלה להציג במוזיאונים או בגלריות שהגדירו את עצמן ׳ישראליות׳. בתור ביתו, נחשפתי לשלב האחרון ביצירתו של אבא. שנים שהאמנות הססגונית הזו לא הייתה לטעמי.

נמשכתי אחר פיגורטיוויות, הצבעוניות דחתה אותי ונאיביות הייתה מילה גסה. הכרתי בגדולתה רק כאשר התבגרתי והבנתי את סיבות הדרתה של אמנות זו, כמו גם את היופי המכשף והזר שלה - הקומפוזיציות העמוסות בדימויים צפופים וצבעוניים. העולם הציורי הנאיבי והחנוק שנברא במעין אובססיה להנציח, לקיים את סיפורי הדת, את הישן, הנצחי, הגלותי והמסורתי. ההתעקשות לזכור אל מול הרצון האופנתי למחוק, לצמצם ולשכוח.

בתערוכה המשותפת אני מתחקה אחרי מקורות ההשראה של אבי, משתמשת בעבודתו כמקור השראה לעבודתי שלי, והוא בי כמקור השראה שלו. היצירות - חלקן פרי ״משימות״ שהענקנו אחד לשני, חלקן יצירות משותפות, וחלקן יצירות שהוצאו מהמרתף ושייכות לתחנות העבר של אבא, אך מצאנו קשר חדש בהצבתן אחת לצד השניה.

ברבדים שמתחת לדימויים, לצבע, לקווים, מסתתרות ׳שיחות׳ אישיות, שלא מפחדות לגעת גם בנושאים שקשה לנו, כאב ובת, לגעת בהם במילים: פוליטיקה, דת, נשיות מול גבריות, זהות יהודית מרוקאית, אל מול ישראלית.

מיכאל

הציור, הפיסול והרישום נובעים בעיניי מתוך הצורך ליצירת קשר.

כדי ליצור קשר עם ביתי נטע, הייתי צריך להכיר את האמנות שלה, ולהתאמן באותה שפה.

החיבור בינינו, שהתחיל בחוסר ידיעה, חוסר הכרות, הוא שאפשר בסופו של דבר יצירה אמיתית - בדיקה, בירור וגילוי, ניצול כל האפשרויות הנמצאות ביצירות שלנו; דרך שהיצירה המשותפת דרשה מאיתנו, והיא משמעותית לא פחות מסופה.

בנטע, כמו בי, קיים האמן החולם, הממציא, הייחודי והפרטי, אבל האתגר הגדול היה עבורי החיבור בינינו: יחד עברנו מסע אל העבר, ומצאנו דרכים לחברו אל ההווה ואל העתיד.

התערוכה בעלת זיקה חזקה לאמנות היהודית. היא נשענת על המסורת, אך בה בעת מחייה אותה, וצועדת איתה צעד קדימה אל תוך עולם האמנות העכשווית.

نطع

أبي فنان اليودايكا (فنّ على النمط اليهودي)

إنّ أعماله تتميّز بصلتها مع الماضي: انها مرسومة على قطع من الرق المنشور بأسلوب ساذج وعفوي ألوانها زاهية مرسومة بالوان التمبرا المائية. تذكرنا بالمخطوطات القديمة من العصور الوسطى، أو متأثرة بالفنون الاسلامية وتزخر بالزخرفة والرموز المقدسة وأنواع كثيرة من الحيوانات.

لم يكن دائما هذا أسلوب أبي في الرسم، فمسيرته الفنية كانت مليئة بالمحطّات والمنعطفات. مثلي أنا، في البداية اهتمّ أبي بتاريخ العائلة والامور السياسية وعبر عنها بالرسم بالزيت على القماش وبالحبر على الورق, بأسلوب مجازي الذي طمس الحقيقة.

ان اختياره ليصبح فنان يودايكا وسط بيئة فنية اسرائيلية علمانية, التي ترفض ربط يهوديتها بفنها, جعلته فنانا غير عادي بين زملائه الفنانين. وفنه لم يلقى ترحيبا في المتاحف التي تعرف نفسها "بالإسرائيلية".

بالرغم من أنّي ابنته فإنّي لم أكن أعرف وأنا صغيرة إلاّ المرحلة الأخيرة من أعمال أبي، مرحلة الأعمال الساذجة وأسلوب الرسم الزاهي المزخرف الذي لم ينل إعجابي. وحين كبرت شدّني الأسلوب التشكيلي ووجدت أنّ أبي أيضا كان يرسم ما أرسمه اليوم وكانت له إبداعات مثل إبداعاتي.

فقط عندما كبرت ونضجت فهمت معنى أعماله وعظمتها، وفهمت أسباب استبعاد فنّه، كذلك رأيت الجمال الساحر والغريب في فنّه- التكوينات المثقلة بالتفاصيل الملوّنة. إنّ العالم التصويري الرائع والساذج والكثيف خلق من أجل تخليد القصص الدينية وما هو قديم والأشياء المخلّدة وقصص الشتات كما التقاليد التوراتية : التصميم على حفظ ذكرى الماضي مقابل موضة الرغبة في النسيان.

في المعرض المشترك انا أتتبّع مصادر الالهام لأعمال أبي، وأستلهم من أعماله افكارا لأعمالي، وهو بدوره يستلهم من أعمالي أفكارا لأعماله. ان هذه الأعمال- جزء منها عبارة عن مهمات وكلنا بها الواحد للآخر, وجزء منها اعمال مشتركة واخرى كانت محفوظة بقبو البيت، أعمال من محطّات أبي في الماضي، لكن وجدنا العلاقة الملائمة بتعليقها الواحدة بجانب الأخرى.

في أعماق وما وراء الألوان والأشكال والتصوّرات والخطوط توجد "حوارات" شخصية دون حواجز للتعرّض للمواضيع الحساسة بين أب وابنته مثل السياسة، الدين، الأنوثة مقابل الرجولة والهوية اليهودية المغربية مقابل الاسرائيلية.

في مرحلة تحضير المعرض شعرت بحرية في التحدث إلى أبي من خلال الفنّ. فأصبح عملنا المشترك مرآة لشخصيتينا، جعلنا مكشوفين باختلافنا وتشابهنا ومن تمّ الاعتراف بالعلاقة بيننا كأب وابنته، كفنّانين.

ميخائيل

في نظري إنّ الرسم والنحت والتدوين مستمدّين من الحاجة لخلق علاقات. ومن أجل خلق حوار مع ابنتي نطع كان يجب ان أتعرّف على فنّها وأن أتمرّن عل التعبير بنفس اللّغة.

إنّ التواصل بيننا والذي بدأ بقلة المعرفة والغربة، هو الذي مكّننا في نهاية الأمر من خلق عمل جدي وحقيقي- الفحص والبحث والكشف، واستغلال كافة الامكانيات الموجودة في أعمالنا، كلّ هذا كان لازما من أجل العمل المشترك، وهي مرحلة مهمة لا تقل أهمية عن المرحلة النهائية.

بداخلي، كما بداخل نطع، يوجد فنّان حالم، خلاّق ومبدع متفرد وله خاصيته. لكن التحدي الكبير بالنسبة لي كان التواصل بيننا: كلانا تنقّل في رحلة إلى الماضي ومنه وجدنا سبيلنا الى الحاضر والمستقبل.

يوجد للمعرض طابع قوي للفن اليهودي ويعتمد بالدرجة الأولى على التراث والتقاليد التوراتية، وفي نفس الوقت تتقدم به نطع نحو عالم الفن المعاصر.

الخوف من الفراغ المفقود

زيـفا يالين

عندما طلبت من نطع عرض أعمالها بجاليريا بئيري لم تكن تفكّر إلاّ في معرض مشترك مع أبيها ميخائيل الكيام.

إنّ العلاقة العائلية والتقاليد المغربية والعادات والرموز اليهودية والبيت في نتيفوت، كل هذا سوف ينعكس في الأعمال التي سوف تعرض. لكن المواضيع الأكثر تأثيراً على أعمال المعرض ستكون الشخصيات الغائبة عنه- أطياف العائلة- والد ميخائيل الكيام وأخويه.

ان الأخ الأكبر المفقود كان فنان العائلة. كان فنّه يتمحور حول النقش والنحت. عندما مات استمر ميخائيل في مشوار أخيه في الفنّ حتى يومنا هذا. يستعمل في أعماله مواد مختلفة: الخشب والألمينيوم والطبع على الحرير. من أعماله: اللافتات والبطاقات المصغّرة، فنّ القصّ واللصق واليودايكا.

إنّ أعمال ميخائيل معلقة وملتصقة ببعضها البعض على حائط الجاليريا بازدحام وهي تذكّرنا بالغرفة الصغيرة والمكتظة التي يعمل بها في بيته. إنّ 1الأعمال المكتظّة بالتفاصيل والزركشة المتعدّدة الألوان تستحوذ وتسيطر على ميخائيل ليعمل باستمرار على مّر السنين ودون توقّف. كل هذا وكأنّه جاء للتعويض عن النقص الكبير الذي لا يمكن أبدا تعويضه.

إنّ مرحلة التحضير للمعرض بالنسبة لنطع هي عبارة عن رحلة بحث للوصول إلى أبيها. هناك تواصل جديد يتطوّر بينهما، علاقة رقيقة مطرزة بخيط من ذهب: فهي تسمح لأبيها بأن يرسم على رسومها والعكس بالعكس، فيبرز حوار بين الريشتين لاسترجاع قصص العائلة. إنّ العلاقة بين ريشتي الرسم والرموز الدينية والعائلية تخلق انسياباً تعجز عن وصفه الكلمات، وجاء لتخطّي العقبات والفجوات وليصنع جسر حبّ بين الأب وابنته، جسراً يعوّض عن الخوف من الفراغ.

To the Right

Michael Elkayam, Mabol, 2006,
Tampera on paper, 60x40

מימין

מיכאל אלקיים, מבול, 2006,
טמפרה על נייר, 60x40

إلى اليمين

ميخائيل الكيام, طوفان, ٢٠٠٦,
تمبرا على الورق, ٦٠x٤٠

Neta Elkayam, Hnina, 2012
Acrylic on wood, 35x40

נטע אלקיים, חנינה, 2012,
אקריליק על עץ, 35x40

نطع الكيام, حنينة, ٢٠١٢,
اكريليك على الخشب, ٤٠x٣٥

Michael Elkayam, Wheel of Fortune, 1995,
Tampera on parchment, 65x65

מיכאל אלקיים, גלגל המזלות, 1995,
טמפרה על קלף, 65x65

ميخائيل الكيام, دولاب الابراج, ١٩٩٥,
تمبرا على الرق, ٦٥x٦٥

Neta Elkayam, Golden Chain, 2013, Mixed Technique on wood,
golden coated chains, 30x60, 22x62

נטע אלקיים, שרשרת זהב, 2013, טכניקה מעורבת על עץ,
שרשראות בציפוי זהב, 30x60, 22x62

نطع الكيام, طوق من ذهب, ٢٠١٣, تقنيات مختلفة على الخشب,
اطواق مطلية بالذهب, ٣٠x٦٠, ٦٢x٢٢

Neta Elkayam, Justice Charity Boxes , 2013
Paint and print on charity boxes 13x9x4

נטע אלקיים, קופות צדק, 2013,
ציור והדפס על קופות צדקה, 13x9x4

نطع الكيم، صناديق عدل، ٢٠١٣،
رسم وطبع على صناديق الصدقة، ١٣x٩x٤

Michael Elkayam, Slaves, 1994,
Tampera on parchment, 40x45

מיכאל אלקיים, עבדים, 1994,
טמפרה על קלף, 40x45

ميخائيل الكيام، رقيق، ١٩٩٤،
تمبرا على الرق، ٥٠x٤٥

To the Right מימין إلى اليمين

Michael and Neta Elkayam, Father, 2013,
Photograph, 60x40

מיכאל ונטע אלקיים, אב, 2013,
צילום, 60x40

ميخائل ونطع الكيام, اب, ٢٠١٣,
صورة فوتغرافية, ٦٠x٤٠

Michael and Neta Elkayam, Daughter, 2013,
Photograph, 60x40

מיכאל ונטע אלקיים, בת, 2013,
צילום, 60x40

ميخائيل ونطع الكيام, بنت, ٢٠١٣,
صورة فوتغرافية ٦٠x٤٠

Michael Elkayam, King David, 2005,
Tampera on paper, 50x70

מיכאל אלקיים, דוד המלך, 2005,
טמפרה על נייר, 50x70

ميخائيل الكيام, الملك داوود, ٢٠٠٥,
تمبرا على الورق, ٧٠x٥٠

Neta Elkayam, Women Committing Suicide,
2012, collage and paint on paper, 17x20

נטע אלקיים, מתאבדות, 2012,
קולאז׳ וגואש על נייר, 17x20

نطع الكيام, منتحرات, ٢٠١٢,
كولاج وغواش على الورق, ٥٠x٤٠

Next page עמוד הבא الصفحة التالية

Michael Elkayam, Informers of Redemption, 2011,
Tampera on paper, 40x50

מיכאל אלקיים, מבשרי הגאולה, 2011,
טמפרה על נייר, 40x50

ميخائيل الكيام, مبشري الخص, ٢٠١١,
تمبرا على الورق, ٥٠x٤٠

Michael Elkayam, Shabbat, 1999,
Tampera on paper, 50x45

מיכאל אלקיים, שבת, 1999,
טמפרה על נייר, 50x35

ميخائيل الكيام, السبت, ١٩٩٩,
تمبرا على الورق, ٤٥x٥٠

Neta Elkayam, Do not Cry on Shabbat and Holy Days , 2013,
Embroidered Hala Cover, 40x50, print on a Kiddush Cup, 18x9x9, Candle Sticks, 12x4x4

נטע אלקיים, אסור לבכות בשבת ויום טוב, 2013,
מפית חלות רקומה, 40x50, הדפס על כוס קידוש, 18x9x9 ופמוטות, 12x4x4

نطع الكيام, ممنوع البكاء يوم السبت ونهاركم سعيد, ٢٠١٣,
غطاء مطرز لرغيف الخبز ٤٠x٥٠, طبع على كأس التقديس ٩x٩x١٨ وشمعدانات ٤x٤x١٢

Michael Elkayam, Black Head, 1979,
Colored Clay, 35x20x26

מיכאל אלקיים, ראש שחור, 1979,
חימר צבוע, 35X20X26

ميخائيل الكيام, رأس اسود, ١٩٧٩,
ط ملون, ٢٦x٢٠x٣٥

To the Right
מימין
إلى اليمين

Michael Elkayam, Judaica,
(from the series: no more war), 1977,
Aquarell on paper, 80x60

מיכאל אלקיים, תשמישי קדושה יהודיים
(מתוך הסדרה: לא עוד מלחמה), 1977,
אקוורל על נייר, 80x60

ميخائيل الكيام, ادوات عبادة يهودية
(من مجموعة: لا مزيد من الحروب), ١٩٧٧,
اكوارل على الورق, ٦٠x٨٠

Neta Elkayam, Bread, 2013,
part of a video, loop

נטע אלקיים, לחם, 2013,
פרט מתוך וידאו, לופ

نطع الكيام, خبز, ٢٠١٣,
جزء من فيلم

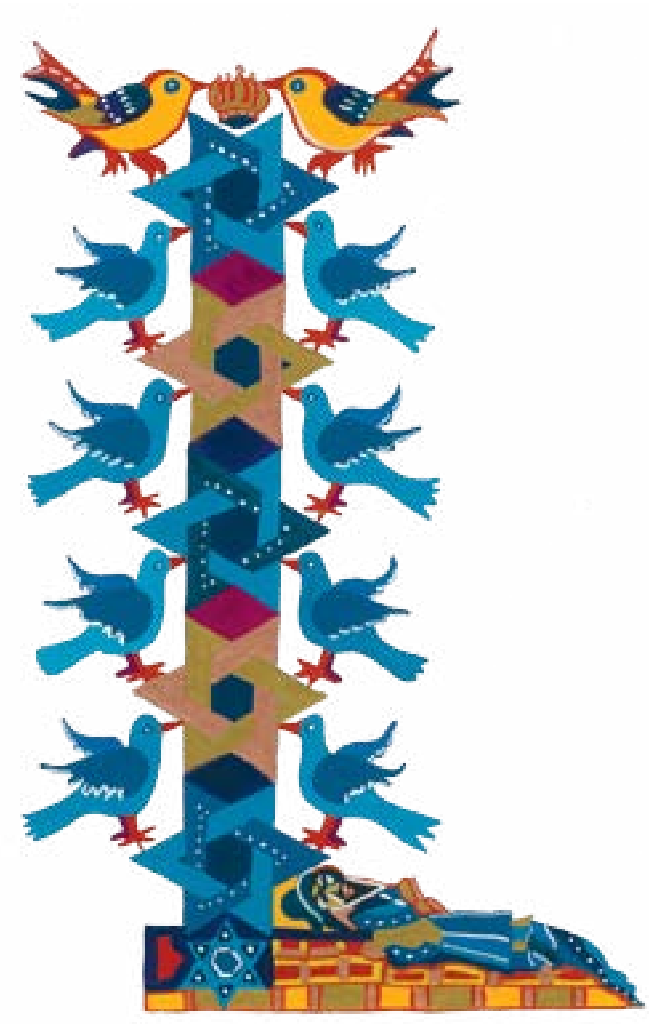

Michael Elkayam, Star of David, 2012,
Tampera on paper, 30x40

מיכאל אלקיים, מגן דוד, 2012,
טמפרה על נייר, 30x40

ميخائيل الكيام, نجمة داوود, ٢٠١٢,
تمبرا على الورق, ٣٠x٤٠

Neta Elkayam, Grandma's Dress,
2013, Acrylic on wood,
fringes of a prayer shawl, 31x31

נטע אלקיים, השמלה של סבתא,
2013, אקריליק על עץ,
חוטי ציצית, 31x31

نطع الكيام, فستان جدتي,
٢٠١٣, اكريليك على الخشب,
خيوط الشراشيب, ٣١x٣١

Neta Elkayam,
Memorial Napkins, 2005,
Ink on Paper Napkins, 13x10

נטע אלקיים, מתוך הסדרה:
מפיות אזכרה, 2005,
דיו על מפיות אוכל, 13x10

نطع الكيام, من مجموعة:
مناديل الذكرى, ٢٠٠٥,
حبر على مناديل الاكل, ١٣x١٠

Next page

Michael and Neta Elkayam,
Judaica Graffiti, 2013,
Mixed technique on the gallery wall, 200x200

עמוד הבא

מיכאל ונטע אלקיים,
גרפיטי יודאיקה, 2013,
טכניקה מעורבת על קיר הגלריה, 200x200

الصفحة التالية

ميخائيل ونطع الكيام,
جداريات باسلوب يودايكا, ٢٠١٣,
تقنيات مختلفة على حائط الجاليريا, ٢٠٠x٢٠٠

Neta Elkayam, Dad With a Fish , 2013,
Mixed technique on wood, 14x25

נטע אלקיים, אבא עם דג, 2013,
טכניקה מעורבת על עץ, 14x25

نطع الكيام, ابي مع سمكة, ٢٠١٣,
تقنيات مختلفة على الخشب, ٢٥x١٤

Neta Elkayam, Yehudia , 2012,
Paint on Paper, 20x20

נטע אלקיים, יהודיה, 2012, גואש על
נייר, 20x20

نطع الكيام, يهودية, ٢٠١٢,
غواش على الورق, ٢٠x٢٠

Michael Elkayam, Shalom, 1978,
Ink and Akuarell on paper, 20x30

מיכאל אלקיים, שלום, 1978,
דיו ואקוורל על נייר, 20x30

ميخائيل الكيام, سم, ١٩٧٨,
حبر وأكوارال على الورق, ٢٠x٣٠

Neta Elkayam, of the series: Graphic Novel of a Bar-Mitzva Boy,
2007, Ink on paper, 20x30

נטע אלקיים, מתוך הסדרה: נובלה גרפית על נער בר מצווה,
2007, דיו על נייר, 20x30

نطع الكيام, من مجموعة: رواية تصويرية عن فتى بعمر الثالثة عشر,
٢٠٠٧, حبر على الورق, ٢x٣٠

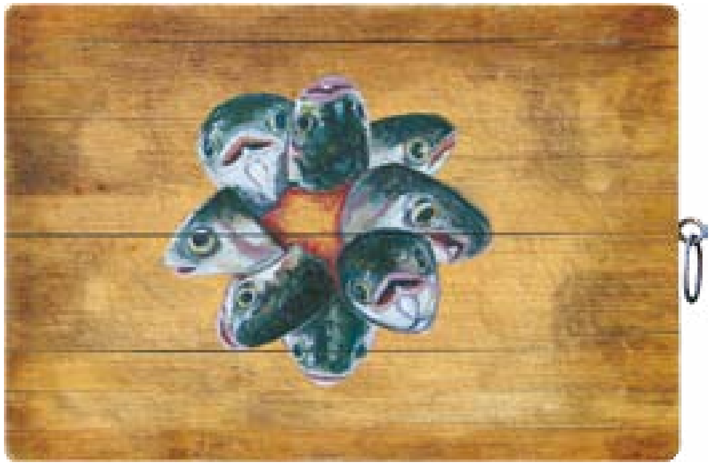

Neta Elkayam, Wheel of Fortune, 2012,
Paint on an old chopping board, 30x20

נטע אלקיים, גלגל מזלות, 2012,
גואש על קרש חיתוך ישן, 30x20

نطع الكيم, دولاب الابراج, ٢٠١٢,
غواش على لوح تقطيع قديم, ٢٠x٣٠

Next page עמוד הבא الصفحة التالية

Neta Elkayam, The Planters , 2013,
Acrylic on Wood, 65x54

נטע אלקיים, הזורעים, 2013,
אקריליק על עץ, 65x54

نيطع الكيم, الزارع, ٢٠١٣,
اكريليك على الخشب, ٥٤x٦٥

To the Right מימין إلى اليمين

Michael Elkayam, Women Praying, 1984,
Oil on Canvas, 80x75

מיכאל אלקיים, מתפללות, 1984,
שמן על בד, 80x75

ميخائيل الكيام, مصليات, ١٩٨٤,
زيت على القماش ٧٥x٨٠

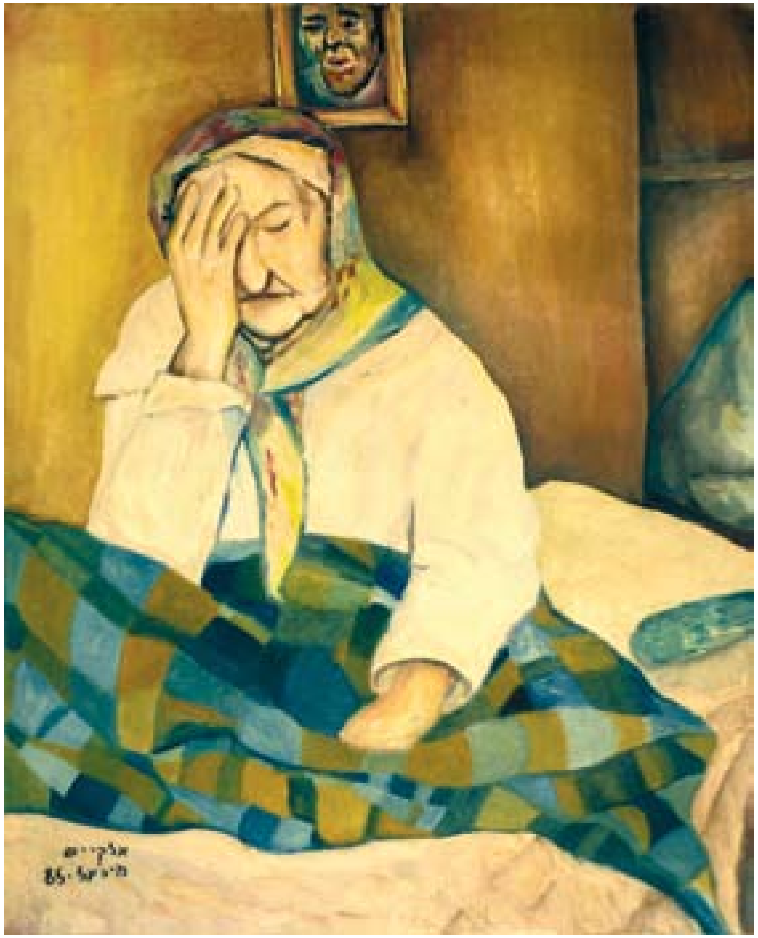

Michael Elkayam, Nana, 1985,
Oil on Canvas, 65x45

מיכאל אלקיים, ננה, 1985,
שמן על בד, 65x45

ميخائيل الكيام, نانا, ١٩٨٥,
زيت على القماش, ٨٠x٧٠

Neta Elkayam, Self portrait as Baba Saly, 2006,
Mixed technique on wood, 50x35

נטע אלקיים, דיוקן עצמי כבבא סאלי, 2006,
טכניקה מעורבת על עץ, 50x35

نطع الكيام, بورترية ذاتي كبابا صالي, ٢٠٠٦,
تقنيات مختلفة على الخشب, ٢٥x٤٦

Michael

I believe that drawing, sculpting and sketching derive from the need to communicate.
In order to communicate with my daughter Neta, I had to get to know her art and to practice its language.
Our connection, that began with a lack of knowledge and familiarity, is that ended up allowing true creation - examining, clarifying, discovering, making use of all the possibilities that exist in our work, a path that this shared creation demanded from us is as significant as its result.
In Neta as in myself, lives the dreaming artist, the inventor, the private and individual artist, but the greatest challenge for me was the connection between us: together we journeyed to the past and found ways to connect it to the present and future.
The exhibition holds a strong bond to Jewish art. It leans on tradition but at the same time revives it and takes it forward into the world of contemporary art.

Neta

My Father is a Judaica artist.
There is an evident bond with the past in his work: naïve, colorful drawings on pieces of parchment, using tempera paints.
The drawings resemble ancient manuscripts from the middle ages, or Islamic influenced arts, abundant with ornamentation, sacred symbols, animals and more of the sort.
This has not always been my father's style; he made many stops and turns on the way. Much as myself, at the start, father's work dealt with family history and political issues; oil on canvas, ink on paper, it was a figurative style, imitating reality.
His choice to become a Judaica artist in an Israeli-secular artistic environment that refuses to tie its Judaism to its artwork, made him unusual among his fellow artists. His art was not accepted into museums or galleries that defined themselves as "Israeli".
As his daughter, I was exposed to the last phase in my father's work.
For years I did not like this colorful art form.
I was drawn to figurative art. I was repelled by colorfulness and did not relate to naïvety.
Only when I matured did I acknowledge the greatness of his work, and did I realize the reasons for its exclusion, as well as its foreign and bewitching beauty; the compositions laden with colorful figures, the picturesque, naïve and condensed world created with an obsession to commemorate and realize the religious stories, the old, the eternal, the diasporic and the traditional. The insistence to remember as opposed to the fashionable will to erase, to minimize and to forget.

In this joint exhibition I attempt to trace my father's sources of inspiration, while using his work as a source of inspiration for my work, and his using mine as a source of inspiration for his. The various works of art are the result of "tasks" we assigned each other, some of them joint creations and some of them pieces out of my fathers collection, belonging to previous phases of his work, now set in a new context.
Hidden between the layers that exist under the figures, colors and lines are personal "conversations" that dare touch upon subjects painful for us, father and daughter, to tackle with words: politics, religion, femininity versus masculinity, Jewish-Moroccan identity versus Israeli identity.

Tread of Gold ◆ March 2013
Michael & Neta Elkayam
Catalouge

1 Copy Editing Hebrew: Adi Gorbat 1
2 English Translation: Idan Pink, Nataly Haziza 2
3 Arabic Translation: Monder Monder 3
4 Copy Editing Arabic: Abdelilah Mniai 4
5 Photography: Amit Hai Cohen 5
6 Photograph of the Graffiti: Sofie Berzon MacKie 6
7 Graphic Design: Grotesca Studio 7

Special Thanks to:
Naomi Tanhouser, Alon Hershkovits,
Koby Elkayam, Lazare Makhlouf,
Eitan Hurwitz, Zohar (Ima) Elkayam
Arihim studio Vera & Dafna

Horror Vacui

◆

Ziva Yelin

When I first asked Neta to exhibit in the Beeri gallery, she knew that she wanted it to be a joint exhibition with her father, Michael Elkayam. The familial connection, the Judeo-Moroccan legacy, family stories and traditions, reflected in the works. But more than anything else what is prominent in the exhibition are those who are missing from it, the family specters; Michael Elkayam's father and brothers.

Since the death of his older brother, who was the artist in the family, Michael has continued in his path. Today Michael is an artist, He uses a unique Judaica style that he has developed over the years.

In the gallery the works are presented in an overcrowded fashion, the obsession of a continuous work over the years, appear almost as an attempt to compensate for the immense void that can never be wholly filled up again.

Neta examines herself in the light of her father's identity, exploring her individual religious belief and artistic uniqueness.

A new relationship seems to manifest between them, a tender connection woven in gold thread.

Neta and Michael Elkayam allow each other to paint on each other's work, to borrow each other's imagery, for each to claim something of the other. Together they create Judaica graffiti, on the wall of the gallery, The fusion of brushes, images and family iconography, create a flow beyond words. There is a "horror vacui", in an effort to bridge the divide between father and daughter with love.

Thread of gold

Thread of gold